

УДК 330.322.5:339.727.22(477)

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.216.329-336>**Прокопенко Н.С.**

доктор економічних наук

ПВНЗ «Європейський університет»

Prokopenko Nataliia

Dr. of Economic Sc.

Private Higher Educational Institution «European University»

<https://orcid.org/0000-0001-6753-8831>**Котвицька Н.М.**

доктор економічних наук

ПВНЗ «Європейський університет»

Kotvytska Nataliia

Dr. of Economic Sc.

Private Higher Educational Institution «European University»

<https://orcid.org/0000-0003-0864-1470>**Овсієнко Н.В.**

кандидат економічних наук

ПВНЗ «Європейський університет»

Ovsiienko Nataliia

PhD in Economic Sc.

Private Higher Educational Institution «European University»

<https://orcid.org/0000-0001-7694-7522>**Гудзь Ю.Ф.**

доктор економічних наук

ПВНЗ «Європейський університет»

Hudz Yurii

Dr. of Economic Sc.

Private Higher Educational Institution «European University»

<https://orcid.org/0000-0001-9122-4648>

ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ПРІОРИТЕТНИХ СЕКТОРАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

У статті обґрунтовано методичний підхід до оцінювання ефективності використання прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у пріоритетних секторах економіки України в умовах воєнної та повоєнної трансформації. Систематизовано теоретичні підходи до трактування інвестиційної ефективності та розроблено інтегральний індекс, який поєднує показники капіталовіддачі, продуктивності праці, приросту експорту та рівня локалізації виробництва. На основі даних Національного банку України за 2019–2025 роки проаналізовано динаміку та галузеву структуру надходжень ПІІ. Здійснено порівняльне оцінювання ефективності інвестицій у переробній промисловості, ІТ, відновлюваній енергетиці, агропромисловому комплексі та транспортно-логістичній інфраструктурі. Визначено пріоритетні напрями підвищення інвестиційної ефективності в умовах повоєнної відбудови економіки.

Ключові слова: прямі іноземні інвестиції; інвестиційна ефективність; пріоритетні сектори економіки; інтегральний індекс ефективності; капіталовіддача; структурна модернізація; повоєнна відбудова.

EVALUATING THE EFFICIENCY OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT UTILIZATION IN PRIORITY SECTORS OF THE NATIONAL ECONOMY

The relevance of this study is determined by the need to substantiate effective mechanisms for allocating and managing foreign direct investment (FDI) in the national economy of Ukraine under the conditions of martial law and the subsequent post-war reconstruction, when the volume of available investment resources is limited and their productive distribution across priority sectors becomes a decisive factor of economic recovery, structural modernization and long-term competitiveness. Under such circumstances, a purely quantitative assessment of FDI inflows is no longer sufficient, and the scientific and practical task of measuring how efficiently the attracted foreign capital is actually used within particular sectors of the economy acquires strategic importance for shaping evidence-based investment policy. The aim of the article is to develop and appraise a methodological approach to evaluating the efficiency of FDI utilization in the priority sectors of Ukraine's national economy and to identify sectoral disparities that should guide the priorities of state investment policy during the period of post-war transformation.

The research employs a system approach, comparative and structural-functional analysis, statistical analysis of investment dynamics for 2019–2025, and the method of integral index construction based on linear normalization and additive convolution of partial indicators, including capital productivity, labor productivity, export growth attributable to foreign investment, and the level of production localization. Graphical and tabular methods were used to visualize the dynamics and sectoral structure of investment flows.

It was established that the inflow of FDI into Ukraine's economy has demonstrated pronounced volatility over 2019–2025, driven successively by the global pandemic shock, the full-scale military invasion and the subsequent adaptation of investors to wartime conditions, while the sectoral structure of investment has shifted markedly away from manufacturing and extractive industries toward trade, information technology and the financial sector, which are characterized by lower physical war-related risks. The proposed integral efficiency index revealed considerable disparities among priority sectors: information technology and renewable energy demonstrate the highest efficiency of FDI utilization due to high value added and rapid technology absorption, whereas transport and logistics infrastructure shows the lowest efficiency because of accumulated war damage and elevated operational risks. The scientific novelty of the research lies in the development of an integral methodological framework that combines financial, labor and export-related indicators into a single comparable measure of sectoral investment efficiency applicable under conditions of incomplete and asymmetric wartime statistics.

The practical value of the obtained results consists in the possibility of using the proposed methodology by public authorities responsible for investment policy, sectoral ministries and international donor institutions for substantiating priorities of capital allocation during the post-war recovery of Ukraine, for monitoring the real economic return of foreign investment by sector, and for designing targeted instruments of investment promotion oriented toward sectors with the highest potential efficiency of capital utilization.

Keywords: foreign direct investment; investment efficiency; priority economic sectors; integral efficiency index; capital productivity; structural modernization; post-war reconstruction.

JEL Classification: F21, F23, O11, O16, C61.

Постановка проблеми. Повномасштабна війна російської проти України докорінно змінила умови функціонування національної економіки та трансформувала логіку інвестиційних процесів. У 2022 році обсяг прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в Україну скоротився до найнижчого за останнє десятиліття рівня, а в наступні роки, попри поступове відновлення, так і не досяг довоєнних показників [7; 18]. За цих умов проблема кількісного нарощування інвестиційних надходжень поступово поступає місцем проблемі якісного, ефективного їх використання: обмежений обсяг капіталу вимагає його спрямування у ті сектори економіки, де віддача на кожен інвестований долар є найвищою, а внесок у структурну модернізацію та відбудову – найбільш відчутним.

У цьому контексті традиційні підходи до аналізу інвестиційної діяльності, орієнтовані переважно на облік обсягів залучених коштів, виявляються недостатніми. Практична потреба держави, галузевих міністерств та

міжнародних донорських інституцій полягає в наявності прозорого й порівнюваного інструментарію, що дозволяв би оцінювати не лише «скільки» інвестицій надійшло до економіки, а й «наскільки ефективно» вони були використані в розрізі пріоритетних секторів. Розроблення такого інструментарію та його апробація на статистичних даних 2019–2025 років і визначають актуальність цього дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні засади інвестиційної діяльності та інвестиційної привабливості закладено у працях І. Бланка [1], Т. Майорової [2], А. Гайдучього [3] та А. Пересади [4], якими обґрунтовано категоріальний апарат інвестиційного менеджменту та підходи до оцінки інвестиційного клімату. Проблематику залучення ПІІ в економіку України та чинники, що на нього впливають, досліджено Н. Крихівською та Г. Чернишовою [5], М. Стирським [6], а також Т. Гринчук [18], яка систематизувала динаміку інвестиційних потоків за 2019–2023 рр.

та визначила детермінанти інвестиційного клімату воєнного періоду.

Макроекономічні та інституційні детермінанти інвестиційної активності в умовах європейської інтеграції розглянуто О. Шаровим [7], С. М. Чакиджи [8], Л. Шечкуте та В. Тваронавічюсом [9], а взаємозв'язок міжнародної допомоги, іноземного капіталу та економічного зростання України – Е. Фрейєр, І. Ліщинським та М. Лизуном [10]. Інноваційно-технологічну складову інвестиційної привабливості висвітлено у працях Г. Пилипенко та В. Чорнобаєва [11], О. Кім [12] та Л. Кіма [13], які на прикладі Республіки Корея та цифрового сектору України показали залежність експортної конкурентоспроможності від якості інвестицій. Транспортно-логістичний вимір інвестиційної привабливості проаналізовано Г. Гайдаєм [14] та О. Поляковою і О. Шраменком [15], а роль ПІІ в модернізації промисловості країн Центральної Європи – у доповіді Світового банку [16].

Методологічну основу кількісного оцінювання ефективності використання ресурсів становить класичний підхід А. Чарнса, В. В. Купера та Е. Роудса [17] до побудови інтегральних показників ефективності децентралізованих одиниць, який в економіці інвестицій адаптується для порівняння результативності капіталовкладень у різних галузях.

Водночас, незважаючи на значний доробок із зазначених напрямів, у науковій літературі відсутній усталений методичний підхід до інтегрального оцінювання ефективності використання ПІІ саме у розрізі пріоритетних секторів національної економіки України в умовах воєнної та повоєнної трансформації, що і визначає невирішену частину загальної проблеми, якій присвячено дане дослідження.

Метою статті є розроблення та апробація

методичного підходу до оцінювання ефективності використання прямих іноземних інвестицій у пріоритетних секторах національної економіки України на основі побудови інтегрального індексу інвестиційної ефективності, а також визначення на цій основі пріоритетних напрямів інвестиційної політики в умовах повоєнної трансформації економіки.

Для досягнення поставленої мети вирішено такі завдання: проаналізовано динаміку та галузеву структуру надходжень ПІІ в економіку України за 2019–2025 рр.; систематизовано часткові показники інвестиційної ефективності; розроблено методику побудови інтегрального індексу ефективності використання ПІІ; здійснено порівняльне оцінювання ефективності інвестицій у пріоритетних секторах економіки.

Методи дослідження. У дослідженні застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів економічного аналізу. Статистично-аналітичний метод використано для опрацювання даних Національного банку України щодо динаміки ПІІ за 2019–2025 рр. Методи порівняльного та структурно-функціонального аналізу застосовано для дослідження галузевої структури інвестиційних надходжень і визначення зрушень у пріоритетності секторів. Метод табличного та графічного подання результатів використано для візуалізації динаміки та структурних змін.

Виклад основних результатів дослідження. Оцінювання ефективності використання ПІІ доцільно розпочати з аналізу загальної динаміки їх надходження в економіку України, оскільки саме обсяг і стабільність інвестиційного потоку формують базові умови для його подальшого продуктивного розподілу за секторами. Динаміку чистого припливу ПІІ в Україну за 2019–2025 рр. наведено в табл. 1

Таблиця 1

Динаміка чистого припливу прямих іноземних інвестицій в економіку України, 2019–2025 рр.

Показник	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Чистий приплив ПІІ, млн дол. США	5 860	-868	7 320	350	4 400	3 509	2 602
Темп приросту/зниження, %	–	-114,8	у 9,4 раза	-95,2	у 12,6 раза	-20,3	-25,8

Джерело: складено авторами за даними [18; 19; 22].

Як засвідчують дані табл. 1, динаміка ПІІ впродовж аналізованого періоду має виражений хвилеподібний характер, зумовлений дією зовнішніх шоків. У 2020 році внаслідок пандемії COVID-19 обсяг чистого припливу інвестицій вперше за останні два десятиліття став від'ємним (-868 млн дол. США), оскільки відтік капіталу перевищив приплив [18]. Довоєнний 2021 рік став рекордним за обсягом залучених інвестицій (7320 млн дол. США), однак повномасштабне вторгнення у лютому 2022 року спричинило обвальне падіння інвестиційної активності – до 350 млн дол. США, тобто скорочення більш ніж у 20 разів. Часткове відновлення довіри інвесторів у 2023 році (4400 млн дол. США) значною мірою пояснювалося не стільки поліпшенням фундаментальних умов, скільки валютними обмеженнями на репатріацію дивідендів, які стимулювали реінвестування прибутків [22]. Натомість у 2024–2025

роках спостерігається послідовне зниження обсягів ПІІ (на 20,3 % та 25,8 % відповідно), що свідчить про вичерпання ефекту вимушеного реінвестування та актуалізує потребу в системних заходах підвищення інвестиційної привабливості [19].

Паралельно зі скороченням загальних обсягів ПІІ відбулася істотна трансформація їх галузевої структури. Якщо до повномасштабного вторгнення основна маса інвестицій спрямовувалася в переробну та добувну промисловість, то після 2022 року інвестори дедалі активніше орієнтуються на сектори з нижчим рівнем воєнних ризиків – торгівлю, фінансовий сектор та інформаційні технології [19; 21]. Узагальнені зміни галузевої структури надходжень ПІІ наведено в табл. 2.

Дані табл. 2 підтверджують гіпотезу про структурну переорієнтацію іноземного інвестування: частка переробної промисловості скоротилася майже на 10 в.

п., а транспортно-логістичного сектору – через пошкодження інфраструктури внаслідок бойових дій – на 2,5 в. п. Водночас частка торгівлі зросла на 7 в. п., фінансового сектору – на 3,5 в. п., а інформаційних технологій – більш ніж удвічі (з 6,0 % до 14,0 %). Таке

зрушення відображає не лише пошук інвесторами безпечніших ніш вкладення капіталу, а й об'єктивне зростання ролі цифрової економіки як менш капіталомісткого, проте високоефективного напрямку використання ПІІ.

Таблиця 2

**Галузева структура надходжень ПІІ за пріоритетними секторами економіки України,
2019 та 2025 рр., % до підсумку**

Сектор економіки	2019 р., %	2025 р., %	Зміна, в.п.
Переробна промисловість	28.5	19.0	-9.5
Добувна промисловість	9.0	7.0	-2.0
Торгівля	14.0	21.0	+7.0
Фінансова та страхова діяльність	16.5	20.0	+3.5
Інформація та телекомунікації (ІТ)	6.0	14.0	+8.0
Сільське та лісове господарство	9.0	9.5	+0.5
Транспорт і складське господарство	8.0	5.5	-2.5
Інші види діяльності	9.0	4.0	-5.0
Разом	100,0	100,0	–

Джерело: розраховано та узагальнено авторами на основі даних Національного банку України та аналітичних матеріалів [19; 21] з урахуванням наявних обмежень офіційної статистичної звітності воєнного періоду.

Проте частка сектору в загальному обсязі інвестицій сама по собі не є показником їх ефективного використання: сектор може отримувати значні обсяги капіталу, водночас демонструючи низьку віддачу від нього. Тому наступним етапом дослідження стало застосування розробленого інтегрального індексу (I_e) для оцінювання ефективності використання ПІІ у п'яти пріоритетних секторах національної економіки – переробній промисловості, інформаційних технологіях, відновлюваній енергетиці, агропромисловому комплексі та транспортно-логістичній інфраструктурі. Результати розрахунків часткових і інтегрального показників подано в табл. 3.

Результати розрахунків, наведені в табл. 3, свідчать про суттєву диференціацію ефективності використання ПІІ за секторами. Найвищий інтегральний індекс ефективності зафіксовано в секторі інформаційних технологій ($I_e = 0,87$) – завдяки найвищій капіталовіддачі (1,85), найвищій продуктивності праці (64,7 тис. дол. США на особу) та найглибшій інтеграції у міжнародні ланцюги створення вартості (рівень локалізації 78 %). Це підтверджує висновки Г. Пилипенко та В. Чорнобаєва [11] і О. Кім [12] про визначальну роль цифровізації у підвищенні інвестиційної ефективності національної економіки.

Таблиця 3

**Показники ефективності використання прямих іноземних інвестицій
у пріоритетних секторах економіки України, 2025 р.**

Сектор економіки	Капіталовіддача, коеф.	Продуктивність праці, тис. дол. США/особу	Приріст експорту, %	Локалізація виробництва, %	Інтегральний індекс I_e
Переробна промисловість	0.62	28.4	4.1	46	0.54
Інформаційні технології	1.85	64.7	12.6	78	0.87
Відновлювана енергетика	0.94	41.2	7.3	52	0.68
Агропромисловий комплекс і харчова промисловість	0.78	33.6	9.8	61	0.63
Транспортно-логістична інфраструктура	0.41	24.9	2.4	39	0.42

Джерело: розраховано авторами за запропонованою методикою на основі часткових статистичних даних Державної служби статистики України, Національного банку України та галузевих аналітичних оглядів.

Другу позицію посідає відновлювана енергетика ($I_e = 0,68$), що пояснюється як порівняно високою капіталовіддачею проєктів у цій сфері, так і стратегічним значенням диверсифікації джерел електропостачання в умовах руйнування традиційної енергетичної інфраструктури. Агропромисловий комплекс демонструє помірно високу ефективність ($I_e = 0,63$) насамперед за рахунок стабільного експортного потенціалу, тоді як переробна промисловість ($I_e = 0,54$), попри значні обсяги залучених інвестицій, поступається за ефективністю через високу капіталомісткість і повільніші темпи оновлення основних фондів. Найнижчий рівень ефективності зафіксовано у транспортно-логістичній інфраструктурі ($I_e = 0,42$), що є прямим наслідком пошкодження об'єктів інфраструктури внаслідок бойових дій та підвищених операційних ризиків, на що вказували О. Полякова і О. Шраменко [15] та Г. Гайдай [14] ще у довоєнний період.

Отримані результати дозволяють сформулювати ключовий висновок: між обсягом залучених ПІІ та ефективністю їх використання не існує прямої залежності. Сектори з відносно скромною часткою в загальному обсязі інвестицій (інформаційні технології,

відновлювана енергетика) демонструють найвищу віддачу на вкладений капітал, тоді як традиційно капіталомісткі галузі поступаються їм за показниками ефективності. Це є вагомим аргументом на користь перегляду пріоритетів державної інвестиційної політики в бік стимулювання високоефективних, а не лише капіталомістких напрямів вкладення іноземного капіталу.

Основним методичним інструментом дослідження є розроблений інтегральний індекс ефективності використання ПІІ, що ґрунтується на ідеї адитивної згортки нормалізованих часткових показників (за аналогією до класичних підходів до вимірювання ефективності децентралізованих одиниць [17]). До складу часткових показників включено: капіталовіддачу (K_v) – співвідношення приросту випуску продукції сектору до обсягу залучених ПІІ; продуктивність праці (P_p) на підприємствах з іноземним капіталом; темп приросту експорту (T_e), що забезпечується завдяки залученню інвестиціям; рівень локалізації виробництва (L_v) – частку доданої вартості, створеної на території України. Кожен показник нормалізується за формулою лінійного масштабування:

$$xi_норм = (xi - xmin) / (xmax - xmin),$$

де:

xi – фактичне значення часткового показника i -го сектору;

$xmin$, $xmax$ – мінімальне та максимальне значення показника серед аналізованих секторів.

Інтегральний індекс ефективності (I_e) для кожного сектору розраховується як зважена сума нормалізованих часткових показників:

$$I_e = w1 \cdot K_v_норм + w2 \cdot P_p_норм + w3 \cdot T_e_норм + w4 \cdot L_v_норм,$$

де: $w1...w4$ – вагові коефіцієнти часткових показників (у розрахунках прийнято рівні ваги $w1=w2=w3=w4=0,25$ з огляду на відсутність підстав для апіорної переваги одного показника над іншим).

Значення індексу знаходиться в межах від 0 до 1, при цьому чим ближче значення до 1, тим вища ефективність використання ПІІ у відповідному секторі. Загальний алгоритм методики представлено на рис. 1.

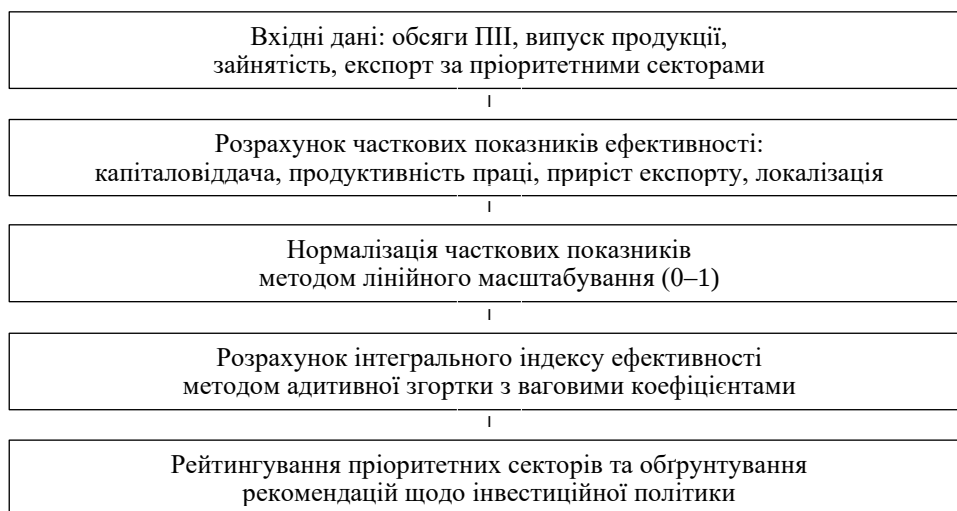

Рис. 1 Методичний підхід до оцінювання ефективності використання прямих іноземних інвестицій у пріоритетних секторах економіки
Джерело: розроблено авторами.

Узагальнюючи викладене, можна констатувати, що запропонований інтегральний індекс ефективності використання ПІІ є придатним інструментом порівняльного секторального аналізу навіть в умовах обмеженої та асиметричної воєнної статистики, оскільки дозволяє звести різномірні часткові показники до єдиної порівнюваної шкали. Алгоритм застосування методики, представлений на рис. 1, може бути відтворений для будь-якого набору пріоритетних секторів за наявності відповідної статистичної бази.

Практичне застосування розробленої методики дозволяє органам державного управління, галузевим міністерствам та міжнародним донорським організаціям обґрунтовувати пріоритети розподілу капіталу в процесі повоєнної відбудови, здійснювати моніторинг реальної економічної віддачі іноземних інвестицій у розрізі секторів і формувати адресні інструменти стимулювання інвестицій у напрямки з найвищим потенціалом ефективності використання капіталу.

Висновки. У результаті проведеного дослідження розроблено та апробовано методичний підхід до оцінювання ефективності використання прямих іноземних інвестицій у пріоритетних секторах національної економіки України. Встановлено, що динаміка ПІІ за 2019–2025 рр. характеризується високою волатильністю, зумовленою послідовною дією пандемічного та воєнного шоків: після рекордного 2021 року (7320 млн дол. США) обсяг інвестицій обвалився у 2022 році до 350 млн дол. США і, попри часткове відновлення у 2023 році, у 2024–2025 роках демонструє стійку тенденцію до зниження.

Виявлено суттєву трансформацію галузевої структури надходжень ПІІ: частка переробної

промисловості та транспортно-логістичної інфраструктури скоротилася на користь торгівлі, фінансового сектору та інформаційних технологій, частка яких за 2019–2025 рр. зросла більш ніж удвічі. Розроблений інтегральний індекс ефективності, що поєднує показники капіталовіддачі, продуктивності праці, приросту експорту та рівня локалізації виробництва, дозволив встановити, що найвищу ефективність використання ПІІ демонструють інформаційні технології ($I_e = 0,87$) та відновлювана енергетика ($I_e = 0,68$), тоді як транспортно-логістична інфраструктура ($I_e = 0,42$) залишається найменш ефективним напрямом інвестування через наслідки воєнних руйнувань.

Отримані результати доводять відсутність прямої залежності між обсягом залучених інвестицій та ефективністю їх використання, що є підставою для перегляду пріоритетів державної інвестиційної політики в бік підтримки високоефективних, технологічно інтенсивних секторів економіки. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розширенням переліку часткових показників інтегрального індексу за рахунок екологічних та соціальних критеріїв ефективності інвестицій, а також з апробацією методики на регіональному рівні в міру відновлення повноти офіційної статистичної звітності.

Декларація щодо використання інструментів штучного інтелекту. У процесі підготовки статті інструменти генеративного штучного інтелекту (Claude, модель Claude Sonnet 5, Anthropic, 2026) використовувалися для допомоги у структуруванні тексту статті відповідно до вимог видання. Автори несуть повну відповідальність за науковість, достовірність та цілісність змісту статті.

Список використаних джерел:

1. Бланк І. О. Інвестиційний менеджмент : навч. посіб. Київ : Ельга-Н, Ніка-Центр, 2004. 448 с.
2. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2009. 472 с. URL: <https://ekit.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/Majorova-2009.pdf> (дата звернення: 01.05.2026).
3. Гайдуцький А. П. Оцінка інвестиційної привабливості економіки. Економіка і прогнозування. 2004. № 4. С. 119–129. URL: https://eip.org.ua/docs/EP_04_4_119_uk.pdf (дата звернення: 01.05.2026).
4. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом. Київ : Лібра, 2002. 472 с.
5. Крихівська Н. О., Чернишова Г. М. Інвестиційна привабливість України: основні проблеми та шляхи їх вирішення. Економіка і суспільство. 2017. Вип. 9. С. 260–264. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/45.pdf (дата звернення: 01.05.2026).
6. Стирський М. В. Макроекономічні чинники інвестиційної діяльності в країнах Центральної та Східної Європи. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 23. С. 5–10. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/23_2017/3.pdf (дата звернення: 01.05.2026).
7. Sharov O. Attracting foreign investment and EU membership. International Economic Policy. 2024. No. 1(40). Pp. 46–68. DOI: <https://doi.org/10.33111/iep.eng.2024.40.02>
8. Cakici S. M. Macroeconomic stability and foreign direct investment. Macroeconomics and Finance in Emerging Market Economies. 2023. Vol.18, No. 2. Pp. 1–14. DOI: <https://doi.org/10.1080/17520843.2023.2194121>
9. Šečkutė L., Tvaronavičius V. Analysis of foreign direct investment in the Baltic States. Business : Theory and Practice. 2007. Vol. 8, No. 3. Pp. 153–160. DOI: <https://doi.org/10.3846/btp.2007.22>
10. Freyer E., Lishchynsky I., Lyzun M. The impact of international aid and foreign direct investment on economic growth in Ukraine. Journal of European Economy. 2024. Vol. 23, No. 3. Pp. 379–394. DOI: <https://doi.org/10.35774/jee2024.03.379>
11. Пилипенко Г. М., Чорнобаєв В. В. Інноваційно-інвестиційна діяльність та її регулювання в економіці України : монографія. Дніпропетровськ : НГУ, 2010. 151 с.
12. Кім О. О. Цифровізація економіки як ключовий фактор підвищення інвестиційної привабливості та експортного потенціалу України в умовах активізації інвестиційної діяльності ТНК. Проблеми економіки. 2025. № 3(65). С. 46–54. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2025-3-46-54>

13. Kim L. Imitation to innovation: the dynamics of Korea's technological learning. Boston, MA : Harvard Business School Press, 1997. 320 p.
14. Гайдай Г. Г. Інвестиційний потенціал як основа формування комплексу стратегічних інвестиційних рішень. Економіка та управління на транспорті. 2018. № 6. С. 106–112. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eut_2018_6_17 (дата звернення: 01.05.2026).
15. Полякова О. М., Шраменко О. В. Сучасні тенденції розвитку транспортно-логістичної інфраструктури в Україні і світі. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2017. Вип. 58. С. 126–134. DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i58.11001>
16. World Bank. World Development Report 2020 : Trading for Development in the Age of Global Value Chains. Washington, DC : World Bank, 2020. 293 p. DOI: <https://doi.org/10.1596/978-1-4648-1457-0>
17. Charnes A., Cooper W. W., Rhodes E. Measuring the efficiency of decision making units. European Journal of Operational Research. 1978. Vol. 2, No. 6. Pp. 429–444. DOI: [https://doi.org/10.1016/0377-2217\(78\)90138-8](https://doi.org/10.1016/0377-2217(78)90138-8)
18. Гринчук Т. Прямі іноземні інвестиції в економіці України: стан та фактори, що впливають на процес їх залучення. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2024. № 2. С. 306–309. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-328-37>
19. Як велика війна вплинула на приплив прямих інвестицій в Україну. Слово і Діло : аналітичний портал. 2026. 2 лип. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2026/07/02/infografika/finansy/yak-velyka-vijna-vplynula-obsyahy-gryamyh-investytsij-ukrayinu> (дата звернення: 01.05.2026).
20. Прямі іноземні інвестиції в Україну у 2024 році скоротилися майже на чверть до 3,33 млрд дол. Forbes Ukraine. 2025. 3 квіт. URL: <https://forbes.ua/news/pryami-inozemni-investitsii-v-ukrainu-u-2024-rotsi-skorotilisya-na-116-mlrd-do-333-mlrd-03042025-28559> (дата звернення: 01.05.2026).
21. Оцінка обсягів прямих іноземних інвестицій, в яких кінцевим контролюючим інвестором є резидент (round tripping). Національний банк України, Департамент статистики та звітності. 2025. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FDI_round_tripping_ICL-DFS_pr.pdf (дата звернення: 01.05.2026).
22. UNCTAD. World Investment Report 2025: International Investment and the Digital Economy. Geneva : United Nations, 2025. 276 p. URL: <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2025> (дата звернення: 11.05.2026).

References:

1. Blank, I. O. (2004). Investytsiyni menedzhment: navch. posib. [Investment management: textbook]. Elha-N; Nika-Tsentr. [in Ukrainian].
2. Maiorova, T. V. (2009). Investytsiina diialnist: navch. posib. [Investment activity: textbook]. TsUL. [in Ukrainian].
3. Haidutskyi, A. P. (2004). Otsinka investytsiinoi pryvabyvosti ekonomiky [Evaluation of investment attractiveness of the economy]. Ekonomika i Prohnozuvannya, (4), 119–129. [in Ukrainian].
4. Peresada, A. A. (2002). Upravlinnia investytsiynym protsesom [Management of the investment process]. Libra. [in Ukrainian].
5. Krykhivska, N. O., & Chernyshova, H. M. (2017). Investytsiina pryvabyvist Ukrainy: osnovni problemy ta shliakhy ikh vyryshennia [Investment attractiveness of Ukraine: Main problems and ways to solve them]. Ekonomika i Suspilstvo, (9), 260–264. [in Ukrainian].
6. Styrskyi, M. V. (2017). Makroekonomichni chynnyky investytsiinoi diialnosti v krainakh Tsentralnoi ta Skhidnoi Yevropy [Macroeconomic factors of investment activity in Central and Eastern Europe countries]. Investytsii: Praktyka ta Dosvid, (23), 5–10. [in Ukrainian].
7. Sharov, O. (2024). Attracting foreign investment and EU membership. International Economic Policy, 1(40), 46–68. <https://doi.org/10.33111/iep.eng.2024.40.02> [in English].
8. Cakici, S. M. (2023). Macroeconomic stability and foreign direct investment. Macroeconomics and Finance in Emerging Market Economies, 18(2), 1–14. <https://doi.org/10.1080/17520843.2023.2194121> [in English].
9. Šečkutė, L., & Tvaronavičius, V. (2007). Analysis of foreign direct investment in the Baltic States. Business: Theory and Practice, 8(3), 153–160. <https://doi.org/10.3846/btp.2007.22> [in English].
10. Freyer, E., Lishchynsky, I., & Lyzun, M. (2024). The impact of international aid and foreign direct investment on economic growth in Ukraine. Journal of European Economy, 23(3), 379–394. <https://doi.org/10.35774/jee2024.03.379> [in English].
11. Pylypenko, H. M., & Chornobaiev, V. V. (2010). Innovatsiino-investytsiina diialnist ta ii rehuliuвання v ekonomitsi Ukrainy: monohrafiia [Innovation and investment activity and its regulation in the economy of Ukraine: monograph]. NSU. [in Ukrainian].
12. Kim, O. O. (2025). Tsyfrovizatsiia ekonomiky yak kliuchovy faktor pidvyshchennia investytsiinoi pryvabyvosti ta eksportnoho potentsialu Ukrainy v umovakh aktyvizatsii investytsiinoi diialnosti TNK [Digitalization of the economy as a key factor in increasing the investment attractiveness and export potential of Ukraine]. Problemy Ekonomiky, 3(65), 46–54. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2025-3-46-54> [in Ukrainian].
13. Kim, L. (1997). Imitation to innovation: The dynamics of Korea's technological learning. Harvard Business School Press. [in English].

14. Haiday, H. H. (2018). Investytsiyni potentsial yak osnova formuvannia kompleksu stratehichnykh investytsiynikh rishen [Investment potential as a basis for forming a set of strategic investment decisions]. *Ekonomika ta Upravlinnia na Transporti*, (6), 106–112. [in Ukrainian].
15. Poliakova, O. M., & Shramenko, O. V. (2017). Suchasni tendentsii rozvytku transportno-lohistychnoi infrastruktury v Ukraini i sviti [Modern trends in the development of transport and logistics infrastructure in Ukraine and the world]. *Visnyk Ekonomiky Transportu i Promyslovosti*, (58), 126–134. <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i58.11001> [in Ukrainian].
16. World Bank. (2020). World development report 2020: Trading for development in the age of global value chains. World Bank. <https://doi.org/10.1596/978-1-4648-1457-0> [in English].
17. Charnes, A., Cooper, W. W., & Rhodes, E. (1978). Measuring the efficiency of decision making units. *European Journal of Operational Research*, 2(6), 429–444. [https://doi.org/10.1016/0377-2217\(78\)90138-8](https://doi.org/10.1016/0377-2217(78)90138-8) [in English].
18. Hrynychuk, T. (2024). Priami inozemni investytsii v ekonomitsi Ukrainy: stan ta faktory, shcho vplyvaiut na protses yikh zaluchennia [Foreign direct investments in the economy of Ukraine: State and factors affecting the process of their attraction]. *Visnyk Khmelnytskoho Natsionalnoho Universytetu. Ekonomichni Nauky*, (2), 306–309. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-328-37> [in Ukrainian].
19. Slovo i Dilo. (2026, July 2). Yak velyka viina vplynula na pryplyv priamykh investytsii v Ukrainu [How the great war affected the inflow of direct investment into Ukraine]. <https://www.slovoidilo.ua> [in Ukrainian].
20. Forbes Ukraine. (2025, April 3). Priami inozemni investytsii v Ukrainu u 2024 rotsi skorotylisia maizhe na chvert do 3,33 mlrd dol [Foreign direct investment in Ukraine decreased by almost a quarter to \$3.33 billion in 2024]. <https://forbes.ua/news/pryami-inozemni-investitsii-v-ukrainu-u-2024-rotsi-skorotilisya-na-116-mlrd-do-333-mlrd-03042025-28559> [in Ukrainian].
21. National Bank of Ukraine, Department of Statistics and Reporting. (2025). Otsinka obsiahiv priamykh inozemnykh investytsii, v yakykh kintsevykh kontroliuiuchym investorom ye rezydent (round tripping) [Assessment of the volumes of FDI with round tripping]. https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FDI_round_tripping_ICL-DFS_pr.pdf (дата звернення: 01.05.2026).
22. UNCTAD. (2025). World Investment Report 2025: International Investment and the Digital Economy. Geneva : United Nations. <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2025>

Дата надходження статті: 06.07.2026 р.

Дата прийняття статті до друку: 17.08.2026 р.

Дата публікації (оприлюднення) статті: 14.09.2026 р.

Стаття поширюється на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License International CC-BY.